

18.01.2017

Ryj/27

§ 27

Valtuutettu Thomas Wallgrenin aloite Haaganpuron ja sen taimenkannan elvyttämisestä

HEL 2016-007253 T 00 00 03

Päätös

Puheenjohtajan ehdotuksesta kaupunginvaltuusto päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Thomas Wallgrenin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Thomas Wallgren ja 27 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Haaganpurolle laaditaan toimenpidesuunnitelma puron alajuoksun ennallistamiseksi ja taimenkannan elvyttämiseksi.

Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 22 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää valtuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että aloitteessa esitetty toimenpide Haaganpuron kunnostamiseksi kalojen kululle sopivaksi mm. patorakennelmaa muuttamalla on 2007 valmistuneen Helsingin pienvesiohjelman mukainen toimenpide, jota ei kuitenkaan ole tähän mennessä toteutettu. Haaganpuroa on viimeksi kunnostettu vuonna 2010 poistamalla kasvillisuutta ja kiintoainesta.

Haaganpuron kunnostamisen tavoite on nostettu esiin kaupunkisuunnittelulautakunnan päätöksessä 14.6.2016 Helsingin yleiskaavasta. Lautakunta päätti todeta jatkovalmistelussa varmistettavan, että Haaganpuron arvokas taimenkanta säilyy. Uusi yleiskaava, aluetta koskeva voimassa oleva asemakaava sekä vireillä oleva asemakaavan muutos

18.01.2017

Ryj/27

mahdollistavat Haaganpuron Vihdintien ja meren välisen osuuden parantamisen.

Rakennusvirasto laatii parhaillaan Haaganpuron alueelle hulevesiselvitystä, jossa tarkastellaan myös purossa olevan padon madaltamisen ja avaamisen vaikutuksia tulvien hallintaan ja kalaston elinolosuhteiden parantamiseen. Kaupunkisuunnitteluvirastossa käynnissä olevassa Hakamäentie - Kehä I hulevesi- ja perustamistapaselvityksessä, joka liittyy Hämeenlinnanväylän bulevarditarkasteluun, Haaganpuron merkittävyys ja taimenten elinolosuhteiden turvaaminen otetaan suunnittelussa huomioon.

Kaupunginhallitus toteaa, että kokonaisvaltaisen suunnitelman tekeminen Haaganpuron kunnostamisesta on kannatettavaa. Itse kunnostushanketta ei ole voitu ottaa vuoden 2017 talousarvioehdotukseen sisältyvään vuosien 2017 – 2026 investointiohjelmaan.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Thomas Wallgrenin aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginkanslia

Päätöshistoria

Kaupunginvaltuusto 30.11.2016 § 316

HEL 2016-007253 T 00 00 03

Päätös

Puheenjohtajan ehdotuksesta asia jätettiin pöydälle kaupunginvaltuuston 18.1.2017 pidettävään kokoukseen.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

18.01.2017

Ryj/27

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 14.11.2016 § 988

HEL 2016-007253 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Thomas Wallgrenin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 20.09.2016 § 285

HEL 2016-007253 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkisuunnittelulautakunta antoi lausunnon kaupunginhallitukselle valtuustoaloitteesta, joka koskee Haaganpuron ja sen taimenkannan elvyttämistä.

Kaupunkisuunnittelulautakunta pitää hyvänä esitystä Haaganpuron alajuoksua koskevan toimenpidesuunnitelman laatimisesta.

Haaganpuron suulle on 1980-luvulla rakennettu betoninen kynnyksenraenne, jolla vesipinta pidetään puistoalueella maisemallisesti halutussa tasossa. Kynnys on rakennettu niin, että puistoalueella veden pinta on lähes tasavedessä.

Vuonna 2007 valmistuneessa Helsingin pienvesiohjelmassa on esitetty toimenpiteeksi puron suun patorakennelman muuttamista kalojen kululle sopivaksi jakamalla pudotuskorkeutta pidemmälle matkalle koskimaiseksi kiveämällä, jolloin taimenen kutu- ja poikastuotantohabitaatti lisääntyy. Toimenpide-ehdotusta ei ole toteutettu. Aloitteessa kunnostettavaksi ehdotetulta puron osalta on kuitenkin poistettu kiintoainesta ja uomaan kertynyttä kasvillisuutta viimeksi vuonna 2010 Uudenmaan ympäristökeskuksen tekemän suunnitelman mukaan. Silloin myös le-

18.01.2017

Ryj/27

vennettiin padon harjassa olevaa aukkoa virtausolosuhteidenparantamiseksi ja tulvien pienentämiseksi. Muutoksella parannettiin hiukan kalaston vaellusmahdollisuuksia padon yläpuolisille alueille. Liikuntaviraston lausunnon mukaan purossa on elinvoimainen paikallinen taimenkanta.

Yleisten töiden lautakunnan lausunnon mukaan kalojen nousua puroon helpottava pohjapadon alentaminen tai poistaminen voi väärintoteutettuna alentaa vedenpintaa liian matalaksi kaloille. Riskinä on myös meriveden nouseminen purouomaan silloin kun meriveden pinta on korkealla. Puiston viereisten korttelialueiden geotekninen stabiliteetti on otettava huomioon. Veden pinnan lasku voi aiheuttaa uoman reunojen vakaavuuden heikkenemistä. Uoman muotoilua esimerkiksi tulvatasantein hankaloittaa se, että uoma on perustettu osittain hirsiarinarakenteelle.

Yleiskaavassa 2002 aloitteessa esitetty meren ja Vihdintien välinen alue Haaganpurosta on osoitettu kaupunkipuiston alueeksi ja valmis-teilla olevassa yleiskaavaehdotuksessa virkistys- ja viheralueeksi. Voimassa olevassa asemakaavassa Haaganpuro on osoitettu puisto- ja vesialueeksi.

Vireillä olevassa Pikku-Huopalahden pohjoisosan asemakaavan muutoksessa on tehty Pikku-Huopalahden pohjoisosan hulevesiselvitys. Purolle on esitetty linjauksen muutosta, jolloin se mahdollistaa putkitetun osuuden muuttamisen avouomaksi.

Lisäksi rakennusvirastossa on tehty koko Haaganpuron valuma-alueen hulevesiselvitys, joka on otettu huomioon kaavoitustyössä. Kalaston elinolosuhteet ja niiden parantaminen on otettu selvityksissä huomioon.

Kaupunkisuunnitteluvirasto ottaa huomioon taimenen elinolosuhteiden vaalimisen koko valuma-alueella koskevassa suunnittelussa. Kaupunkisuunnitteluvirastossa on käynnistetty Hämeenlinnanväylän bulevarditarkasteluun liittyvä hulevesi- ja perustamistapaselvitys välillä Hakamäentie - Kehä I. Työssä on tarkoitus selvittää kuinka pystytään hallitsemaan Haaganpuron tulvimisen vaikutukset sekä mahdollisen uuden rakentamisen määrälliset ja laadulliset vaikutukset Haaganpuroon. Haaganpuron merkittävyys ja taimenten elinolosuhteiden turvaaminen otetaan suunnittelussa erityisesti huomioon.

Liikuntalautakunnan ja yleisten töiden lautakunnan asiasta antamissa lausunnoissa on todettu tarkemmin puron ennallistamista koskevia aiemmin esitettyjä periaatteita.

Uusi yleiskaava, aluetta koskeva asemakaava ja vireillä oleva asemakaavan muutos mahdollistavat Haaganpuron Vihdintien ja meren välisen osuuden parantamisen ottaen huomioon puron virkistys- ja maise-

18.01.2017

Ryj/27

manäkökulman ja yleisten töiden lautakunnan ja liikuntalautakunnan lausunnoissa mainitut reunaehdot.

Haaganpuron alajuoksun toimenpidesuunnitelman laatimisessa tulee ottaa huomioon kaupunkisuunnitteluvirastossa aloitettu Hämeenlinnanväylän bulevarditarkasteluun liittyvän hulevesi- ja perustamistapaselvitys välillä Hakamäentie - Kehä I.

Esittelijä

yleiskaavapäällikkö
Rikhard Manninen

Lisätiedot

Raisa Kiljunen-Siirola, maisema-arkkitehti, puhelin: 310 37209
raisa.kiljunen-siirola(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 06.09.2016 § 357

HEL 2016-007253 T 00 00 03

Lausunto

Yleisten töiden lautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Haaganpuro (entinen Mätäpuro) virtaa Pakilan, Maunulan ja Haagan läpi Pikku-Huopalahteen. Pääuoman pituus on 11,6 km, josta alle 25 % on putkitettu. Keskivirtaamaksi on pienvesiohjelmassa arvioitu 101 l/s. Virtaamavaihtelut ovat suuria. Aloitteessa kunnostettavaksi ehdotettu osuus on noin 700 metriä. Haaganpuron suulle on 1980-luvulla rakennettu betoninen kynnysrakenne, jolla vesipinta pidetään puistoalueella maisemallisesti halutussa tasossa. Kynnyks on rakennettu niin, että puistoalueella veden pinta on lähes tasavedessä.

Ehdotettu toimenpide on vuonna 2007 valmistuneen Helsingin pienvesiohjelman mukainen. Pienvesiohjelmassa on esitetty toimenpiteeksi puron suun patorakennelman muuttamista katojen kululle sopivaksi ja kamalla pudotuskorkeutta pidemmälle matkalle koskimaiseksi kiveämällä, jolloin taimenen kutu- ja poikastuotantohabitaatti lisääntyy. Tätä pienvesiohjelmassa esitettyä toimenpide-ehdotusta ei ole toteutettu. Aloitteessa kunnostettavaksi ehdotetulta puron osalta on poistettu kiintoainesta ja uomaan kertynyttä kasvillisuutta viimeksi vuonna 2010 Uudenmaan ympäristökeskuksen tekemän suunnitelman mukaan. Silloin myös levennettiin padon harjassa olevaa aukkoa virtausolosuhteiden parantamiseksi ja tulvien pienentämiseksi. Muutoksella parannettiin hiukan kalaston vaellusmahdollisuuksia padon yläpuolisille alueille.

18.01.2017

Ryj/27

Puroon on onnistuttu kotiuttamaan purossa luontaisesti viihtyvä taimenkanta. Kalojen elinolosuhteiden parantamiseksi Virtavesien hoitoyhdistys on tehnyt talkookunnostuksia Haaganpurolla ja sen sivu-uomalla Maunulanpurolla. Rakennusvirasto on teettänyt uomakunnostuksia, joissa on myös poistettu tai madallettu nousuesteitä.

Kalojen nousua puroon helpottava pohjapadon alentaminen tai poistaminen voi väärintoteutettuna alentaa vedenpintaa liian matalaksi kaloille. Riskinä on myös meriveden nouseminen purouomaan silloin kun meriveden pinta on korkealla. Puiston viereisten korttelialueiden geotekninen stabiileetti on otettava huomioon. Veden pinnan lasku voi aiheuttaa uoman reunojen vakavuuden heikkenemistä. Uoman muotoilua esimerkiksi tulvatasantein hankaloittaa se että uoma on perustettu osittain hirsiarinarakenteelle.

Pikku-Huopalahden aluetta on täytetty eri aikoina ja maamassojen laatu on tarpeen varmistaa jo suunnitteluvaiheessa ja ottaa huomioon myös maaperän sisältämät mahdolliset haitta-aineet.

Haaganpuron valuma-alueelle on rakennusvirastossa parhaillaan tekeillä hulevesiselvitys. Työssä on selvitetty Haaganpuron valuma-alueen nykytilaa ja suunnitteilla olevien kaavahankkeiden ja yleiskaavaluonnoksen mukaisen rakentamisen vaikutuksia hulevesien virtaamiin ja tulvahuippuihin. Selvityksessä on tarkasteltu myös padon madaltamisen ja avaamisen vaikutuksia tulvien hallintaan sekä kalaston elinolosuhteiden parantamiseen.

Kunnostushankkeesta tulee tehdä kokonaisvaltainen suunnitelma kustannusarvioineen. Hanke ei sisälly vuosien 2017–2026 investointiohjelmaan. Suunnittelussa tulee ottaa huomioon taimenkannan elvyttämisen lisäksi ympäristönsuojelulliset, maisemalliset ja teknistaloudelliset näkökohdat. Puron tulvimisherkkyyys ja virkistyskäyttö ovat myös tärkeitä huomioon otettavia asioita.

Yleisten töiden lautakunta pitää hyvänä esitystä Haaganpuron alajuoksun kunnostamisesta huomioon ottaen edellä mainitut reunaehdot.

Esittelijä

osastopäällikkö
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Päivi Islander, projektipäällikkö, puhelin: 310 38649
paivi.islander(a)hel.fi

Liikuntalautakunta 25.08.2016 § 106

HEL 2016-007253 T 00 00 03

18.01.2017

Ryj/27

Lausunto

Liikuntalautakunta antoi seuraavan lausunnon valtuustoaloitteeseen, joka koskee Haaganpuron kunnostamista.

Liikuntalautakunta suhtautuu myönteisesti aloitteeseen Haaganpuron Pikku-Huopalahden alueen uoman ennallistamiseksi välillä meri-Vihdintie.

Aloitteen tekijät esittävät, että kaupunki laatii toimenpidesuunnitelman siitä miten Haaganpuron padolla tehty tekolampi-osuus, eli Haaganpuron Pikku Huopalahden alueen uoma, osuudella Vihdintie-meri voitaisiin ennallistaa takaisin uhanalaisella taimenelle soveliaaksi. Puron suulla oleva pato muodostaa tällä hetkellä vaellusesteen. Kaikkien kalojen kulku tulisi olla turvattu, ja tekolampi saada muutettua takaisin virtaavaksi puroksi, vastaavanlaiseksi kun puro on ylempänä Haagan puolella, eli Kauppalanpuistossa. Kalaisampana ja virtaavan puron tulvasanteineen puron vedenlaatu paranisi, eikä puro olisi liettynyt ja umpeenkasvanut, niin kuin tähän asti. Puron ennallistaminen tekisi uoman viihtyisämmäksi sekä lähialueen asukkaille että kaloille.

Aloitteen tekijät esittävät myös että toimenpidesuunnitelman laatimisen yhteydessä tehdään toteutuksen hinta-arvio ja että suunnitelma huomioi toimenpiteiden ympäristövaikutukset muiltakin osin kuin taimenen suojelun kannalta.

Esittelijä

osastopäällikkö
Turo Saarinen

Lisätiedot

Jukka Linder, kalastuspäällikkö, puhelin: 310 87964
jukka.linder(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 09.08.2016 § 261

HEL 2016-007253 T 00 00 03

Päätös

Ympäristölautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle asiassa seuraavan lausunnon.

Ympäristölautakunta puoltaa esitystä laatia toimenpidesuunnitelma siitä, miten Haaganpuron padolla tehty tekolampiosuus voitaisiin ennallistaa takaisin taimenelle soveliaaksi. Haaganpurolla on tehty kaupungin ja vapaaehtoisten yhdistysten toimesta useita pukokunnostuksia. Lisäksi puroon on istutettu äärimmäisen uhanalaisen meritaimenen poikasia.

18.01.2017

Ryj/27

Haaganpuron laskukohdassa Pikku-Huopalahteen on pato, joka toimii kalojen ja muiden vesieliöiden nousuesteenä. Lisäksi padon yläpuolinen vesiallas on hyvin hitaasti virtaava eikä näin ollen houkuttele nousuvia taimenia. Haaganpuron alaosa virtaa hyvin hitaasti, eikä puron ympärillä ole juurikaan suojaavaa puustoa. Puuston puuttumisen takia purouoma on ruovikoitunut. Lisäksi alueella on tulvimisongelmia. Toimenpidesuunnitelmassa olisi hyvä ottaa huomioon virtakutuisten kalojen lisäksi myös muut vesieliöt sekä muun muassa patoaltaaseen laskeutuneen sedimentin laatu, alueen virkistykselliset arvot sekä alajuoksun laajempi kunnostaminen.

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Katja Pellikka, tutkija, puhelin: +358 9 310 31510
katja.pellikka(a)hel.fi